

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Szmytke

Protokolant: Protokolant sądowy Katarzyna Janicka

po rozpoznaniu w dniu: 09 stycznia 2018 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa: **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. - II Oddział w P.**

przeciwko: **K. D.**

o: uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. Uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. - II Oddział w P. umowę darowizny zawartą **między P. K.** – wobec którego powodowi przysługuje wierzytelność w kwocie: 249.889,12 zł (dwieście czterdzieści dziewięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt dziewięć złotych 12/100) a to z tytułu nieuregulowanych przez niego jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2009r. do czerwca 2013r. (z tytułu należności głównych i odsetek ustawowych obliczonych do 30.08.2017r.) - **a pozwaną K. D.** w dniu 04.12.2012r. w formie aktu notarialnego w Kancelarii Notarialnej not. A. S. w G. nr rep. A 11952/2012:

a) udziału wynoszącego 1/2 części w nieruchomości gruntowej położonej w Ł. Gm. Ł., powiat (...), woj. (...), o łącznej powierzchni 1.30.47 ha, dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi Księgę Wieczystą o nr (...);

b) udziału wynoszącego 9/40 części w nieruchomości gruntowej położonej w Ł. Gm. Ł., powiat (...), woj. (...), o łącznej powierzchni 0.69.08 ha, dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi Księgę Wieczystą o nr (...)

a to w celu umożliwienia stronie powodowej prowadzenia egzekucji z istotnych udziałów w wyżej opisanych nieruchomościach w celu zaspokojenia jej wierzytelności pieniężnych powoda wobec P. K. w kwocie: 249.889,12 zł (dwieście czterdzieści dziewięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt dziewięć złotych 12/100) objętych wydrukiem z konta dłużnika w systemie KSI ZUS na dzień 30.08.2017r. dołączonym do pozwu w niniejszej sprawie.

2. Kosztami niniejszego procesu obciąża pozwaną w całości i na tej podstawie:

a) nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę: 12.495 zł tytułem wpisu sądowego, od uiszczenia którego powód był zwolniony;

b) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę: 10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

/-/K. Szmytke

XVIII.C. 1323/17

UZASADNIENIE

Powód - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniósł o uznanie za bezskuteczną względem powoda czynności prawnej w postaci umowy darowizny zawartej między P. K. a pozwaną – jego córką K. D. w formie aktu notarialnego w dniu 04.12.2012 r. w Kancelarii Notarialnej notariusz A. S. w G. nr rep. A 11952/2012:

1) udziału wynoszącego 1/2 części nieruchomości gruntowej położonej w Ł. gm. Ł., powiat (...), woj. (...), o łącznej powierzchni 1.30.47 ha, dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą o nr (...);

2) udziału wynoszącego 9/40 części nieruchomości gruntowej położonej w Ł. gm. Ł., powiat (...), woj. (...), o łącznej powierzchni 0.69.08 ha, dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą o nr (...);

w celu umożliwienia powodowi przeprowadzenia egzekucji z udziałów w wyżej opisanych nieruchomościach w celu zaspokojenia jego wierzytelności przysługujących mu od dłużnika P. K. w kwocie łącznej: 249.889,12 zł z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych i Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2009r. do miesiąca czerwca 2013r. (w tym z tytułu należności głównych 157.300,12 zł oraz z tytułu odsetek wynoszących na dzień dokonania czynności 92.589,00 zł.).

Powód wniósł także o zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu żądania strona powodowa wskazała, że przysługuje jej względem dłużnika P. K. wierzytelność z tytułu zaległych za okresy od listopada 2009 r. do czerwca 2013r. składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych - która nadal nie została uregulowana. Na podstawie wydruku z konta dłużnika w systemie KSI ZUS na dzień 30.08.2017r. powód obliczył kwotę łączną zadłużenia P. K. na dzień wniesienia pozwu w wysokości 249.889,12 zł, na którą składają się należności główne oraz odsetki obliczone do dnia 30.08.2017r. Powód wskazał, że znaczna część zadłużenia dłużnika wobec niego istniała już przed zawarciem przez niego umowy darowizny, albowiem była to kwota należności głównych łącznie z kosztami i należnościami ubocznymi na dzień jej zawarcia wynosząca 174.008,19 zł.

Na podstawie uzyskanych odpisów z ksiąg wieczystych powód ustalił, że P. K. umową darowizny z 04.12.2012r. przeniósł prawo własności przysługujących mu udziałów w przedmiotowych dla sprawy nieruchomościach na swoją córkę K. D.. W ten sposób nieodpłatnie wyzbywając się na rzecz pozwanej, osoby dla siebie najbliższej istotnych składników majątkowych pozbawił powoda możliwości zaspokojenia, choćby w części, swoich wierzytelności. Co istotne przeniesienie prawa własności udziałów w nieruchomościach – na drodze darowizny, nastąpiło po wezwaniu dłużnika przez powoda do zapłaty, po sporządzeniu i doręczeniu mu tytułów wykonawczych oraz po wszczęciu przeciwko dłużnikowi egzekucji administracyjnej. W ocenie strony powodowej było to zatem świadome działanie dłużnika celem uniknięcia odpowiedzialności za powstałe wobec powoda po jego stronie zobowiązania.

Pozwana K. D. w odpowiedzi na pozew(k. 104) wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając powodowi, że nie wykazała aby ten dokonując istotnej darowizny uczynił to z pokrzywdzeniem swego wierzyciela i w wyniku dokonania tej czynności stał się niewypłacalny albo niewypłacalny w stopniu wyższym niż był przed dokonaniem czynności, nie przedstawił dowodów dla wykazania niewypłacalności dłużnika oraz bezskuteczności prowadzonej wobec dłużnika egzekucji. Zakwestionowała załączone do pozwu kserokopie tytułów wykonawczych – podnosząc nie stanowią w jej ocenie dowodów na poparcie twierdzeń powoda. Wskazała także, że powód nie podał czy podjął próbę ugodowego zakończenia sporu, a jeżeli nie to dlaczego

Powód ustosunkował się do odpowiedzi na pozew w piśmie z dnia 04.12.2017 r., (k.116-116V) informując, że dokumenty stanowiące wydruki z konta dłużnika P. K. (płatnika składek) w systemie KSI ZUS wskazujące na wysokość zadłużenia stanowią dokumenty korzystające z waloru dokumentu urzędowego i są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym, a strona zaprzeczająca prawdziwości tych dokumentów powinna tę okoliczność udowodnić. Odnosząc się do zarzutu nie wykazania niewypłacalności dłużnika podniósł, że o tej

niewypłacalności świadczy już sam fakt, że istnieje ono nadal w 2017r. pomimo tego, że dotyczyło składek za okres do 2013r. Co więcej zadłużenie to, w dacie składania pisma jest większe, niż było w dniu 04.12.2012r. Powód powołał się także na okoliczność, że egzekucja wobec P. K. trwa od wielu lat i pozostaje bezskuteczna, a dłużnik ma wielu wierzycieli. Strona powodowa wskazała również, że jej roszczenia wobec dłużnika oparte są na obowiązkach publicznoprawnych płatnika w zakresie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Powyższe wyklucza dopuszczalność zawarcia ugody przez strony, ponieważ przepisy materialnego prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący i nie mogą być wolą stron modyfikowane.

Na rozprawie w dniu 05.12.2017 r. (k. 112-114) pełnomocnik strony powodowej pod nieobecność na niej pozwanej podtrzymał żądanie pozwu doprecyzowując je co do celu uznania czynności prawnej za bezskuteczną – jakim jest umożliwienie powodowi zaspokojenia roszczeń z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Zdrowotnych, Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 11.2009r. do czerwca 2013r. wraz z odsetkami – w kwocie wymienionej w pozwie.

Ponadto w dalszych pismach procesowych (k. 124-124V, 130) strona powodowa sprecyzowała żądanie pkt. 1 pozwu, sformułowała wszystkie żądania pozwu w jednym piśmie, oraz przekazała sądowi akta egzekucyjne dotyczące zadłużenia dłużnika jako dowody na okoliczność niewypłacalności dłużnika na dzień wniesienia pozwu.

Na rozprawie w dniu 09.01.2018 r. pełnomocnik strony powodowej podtrzymał żądanie pozwu. Pozwana podtrzymała stanowisko wyrażone w odpowiedzi na pozew, nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana K. D. jest córką dłużnika powoda P. K. (**okoliczność bezsporna**).

Dłużnik był współwłaścicielem udziału wynoszącego 1/2 części nieruchomości gruntowej położonej w Ł., zapisanej w księdze wieczystej o numerze (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie V Wydział Ksiąg Wieczystych. Powyższy udział w nieruchomości stanowił majątek osobisty dłużnika.

Dowód: - odpis aktu notarialnego umowy darowizny z 04.12.2012r. nr rep. A 11952/2012 (k. 294-297 akt księgi wieczystej Kw. nr (...)),

- odpis księgi wieczystej o nr (...).

Dłużnik był także współwłaścicielem udziału wynoszącego 9/40 części nieruchomości gruntowej położonej w Ł., dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie V Wydział Ksiąg Wieczystych. prowadzi księgę wieczystą o nr (...). Powyższy udział w nieruchomości stanowił majątek osobisty dłużnika.

Dowód: - odpis aktu notarialnego umowy darowizny z 04.12.2012r. nr rep. A 11952/2012 (k. 294-297 akt księgi wieczystej Kw. nr (...)),

- odpis księgi wieczystej o nr (...).

Dłużnik P. K. w związku z prowadzoną przez siebie od lat dziewięćdziesiątych XX wieku do 20.06.2013r. działalnością gospodarczą pod firmą (...)K. P.” był zobowiązany do regularnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jednak z obowiązku tego się nie wywiązywał, co w konsekwencji doprowadziło do powstania po jego stronie zadłużenia wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., w łącznej kwocie 249.889,12 zł za okres od listopada 2009 r. do 30 czerwca 2013 r.

Dowód: - wydruk zestawienia należności i odsetek z konta ubezpieczonego i płatnika składek prowadzonych w formie elektronicznej k. 9-12.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 04 grudnia 2012 r. na mocy umowy darowizny sporządzonej w formie aktu notarialnego w Kancelarii Notarialnej notariusz A. S. w G. nr rep. A 11952/2012, dłużnik P. K. darował córce – pozwanej K. D. swój udział wynoszący 1/2 części nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej o numerze (...) oraz udział wynoszący 9/40 części nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej o numerze (...). Strony umowy określiły wartość darowizny na kwotę 150.000 zł.

Dowód: - odpis aktu notarialnego umowy darowizny z 04.12.2012r. nr rep. A 11952/2012 (k. 294-297 akt księgi wieczystej Kw. nr (...)),

- odpis księgi wieczystej o nr (...),

- odpis księgi wieczystej o nr (...).

Powód wysłał w trybie art. 15 § 1 ustawy z dnia 17.06.1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wezwania do P. K. do dobrowolnej zapłaty zadłużenia pod rygorem egzekucji, w tym upomnienia dotyczące zadłużenia za okres od listopada 2009r. do czerwca 2013r. i to poczynając od października 2010r. do listopada (...). Gro z tych wezwań dłużnik odbierał osobiście. Wezwania z dnia 27.08.2012r. odebrał za pośrednictwem K. D. (pозwanej), a z 25.09.2012r. za pośrednictwem swojej żony. Pismem z dnia z dnia 23 grudnia 2010r. Dyrektor II Oddziału ZUS w P. wezwał dłużnika nie tylko do zapłaty należności, ale i do wyjawienia majątku, a następnie wszczął postępowanie egzekucyjne w oparciu o wystawiane od 30.08.2011r. tytuły wykonawcze w trybie ustawy z dnia 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Powód na podstawie wystawionych w okresie od 30.08.2011 do 27.11.2012 r. tytułów wykonawczych prowadził postępowanie egzekucyjne do 21.05.2013r., kiedy to w związku ze zbiegiem egzekucji administracyjnej do świadczeń rentowych P. K. przekazała dalsze postępowanie Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w G.. W toku postępowania egzekucyjnego organ egzekucyjny ustalił brak środków na rachunkach bankowych dłużnika w (...) S.A. (pismo banku z 05.03.2013r.). Egzekucja zadłużeń P. K. była i jest prowadzona przez Dyrektora II Oddziału ZUS w P., Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. i Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w Gnieźnie A. K.. Komornik sądowy wskazywał na bezskuteczność egzekucji z 1/16 udziału w prawie własności nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...), w której wpis w dziale III wskazuje na zbieg egzekucji powoda z egzekucją R. M., (...) Finanse S.A., (...) Bank S.A., (...) Sp. z o.o., Urząd Skarbowy w G.).

Dowód: - akta ZUS II Oddziału ZUS w P. dot. płatnika składek P. K. o sygn. 540100/451/8825/20-P3 - w szczególności: wezwanie do zapłaty i wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez Dyrektora II Oddziału ZUS w P. z dnia 23 grudnia 2010 r.

-załączniki do pozwu: upomnienia oraz tytuły wykonawcze – karta 13-73.

Prowadzone postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do ujawnienia innych istotnych składników majątku dłużnika, z których powód mógłby uzyskać zaspokojenie wierzytelności. Okoliczność braku majątku dłużnika została potwierdzona także przez pozwaną na rozprawie w dniu 09 stycznia 2017 r. kiedy oświadczyła ona, że jej ojciec nie posiada żadnych nieruchomości, cennych ruchomości, w tym samochodu, jakichkolwiek innych składników majątkowych, utrzymuje się wyłącznie ze świadczeń rentowych, nie posiada żadnych innych źródeł dochodu.

Dowód: - oświadczenie pozwanej K. D. k. 132-133.

Na podstawie uzyskanych odpisów z ksiąg wieczystych oraz akt z księgi wieczystej o nr (...), do których na k.294-297 dołączony został odpis aktu notarialnego umowy darowizny z 04.12.2012r. nr rep. A 11952/2012 powód ustalił, iż P. K. umową tą przeniósł posiadane przez siebie udziały we wskazanych w pozwie nieruchomościach na swoją córkę K. D..

Dowód: -odpis z księgi wieczystej (...) – k. 80.

-odpis z księgi wieczystej (...) –k. 80, 82-83.

(okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów, znajdujących się w aktach sprawy, a także w aktach księgi wieczystej o nr KW (...) doł. do akt głównych.

Skoro pozwana kwestionowała (choć bez sprecyzowania przyczyny) prowadzenie dowodów z dokumentów w postaci kserokopii upomnień czy tytułów wykonawczych załączonych do pozwu – powódka dołączyła do akt w toku procesu oryginały dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec dłużnika P. K.. Potwierdziła nimi i prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec ojca pozwanej i dotychczasową bezskuteczność prowadzonej egzekucji. Te dokumenty nie były już kwestionowane przez pozwaną, a i Sąd nie znalazł podstaw aby zakwestionować je z urzędu

Pozwana ze swej strony nie zgłosiła Sądowi żadnych wniosków dowodowych, ograniczając swoją aktywność w procesie do żądania oddalenia powództwa i wygłoszenia twierdzeń, iż nie miała wiedzy o zobowiązaniach jej ojca wobec ZUS, że z ojcem trudno jej się rozmawia oraz iż według jej wiedzy ojciec utrzymuje się wyłącznie z świadczeń rentowych i nie posiada żadnego istotnego majątku.

Mając powyższe na uwadze Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu między stronami była okoliczność, czy umowa darowizny z 04 grudnia 2012 r., na podstawie której pozwana uzyskała prawo własności udziałów w przedmiotowych dla sprawy nieruchomościach, została zawarta z pokrzywdzeniem wierzyciela i świadomością tego po stronie dłużnika oraz pozwanej. Strona powodowa stała na stanowisku, że miało to miejsce albowiem nie będzie mogła ani w pełni ani nawet w części – w obecnej sytuacji materialnej, majątkowej P. K. zaspokoić swoich roszczenia wobec niego, dłużnik znał wysokość nieuregulowanych przez siebie składek, swoją sytuację materialną a mimo to wyzbył się darowizną na inną osobę swoich jedynych istotnych składników majątkowych, przy czym osobą obdarowaną była jego dorosła córka, która w dacie czynności była zameldowana pod jednym adresem z dłużnikiem. Pozwana podnosiła z kolei, że nie miała wiedzy zawierając umowę darowizny o zobowiązaniach finansowych swojego ojca wobec ZUS, natomiast na terminie rozprawy, na którym nastąpiło jej zamknięcie nie zakwestionowała, że zobowiązania P. K. zestawione przez stronę przeciwną w formie wydruku z konta KSI ZUS istnieją. W żaden sposób jednak swoich twierdzeń nawet nie usiłowała wykazywać – nie zgłosiła w sprawie żadnych wniosków dowodowych.

Zgodnie z art. 527 § 1 kc, gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Do przesłanek udzielenia ochrony z art. 527 kc należy więc przede wszystkim niewypłacalność dłużnika, a następnie dokonanie przez niego z osobą trzecią czynności prawnej, na której podstawie osoba trzecia uzyskuje korzyść majątkową, a wierzyciel zostaje nią pokrzywdzony. Ponadto dłużnik musi działać ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, zaś osoba trzecia wiedzieć o tym lub móc się o tym dowiedzieć przy zachowaniu ze swej strony należytej staranności, wreszcie wierzyciel musi wystąpić z żądaniem uznania danej czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do niego.

W § 2 art. 527 k.c. ustawodawca określił, że czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli w skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Co ważne wykazanie przesłanki pokrzywdzenia wierzycieli skargi pauliańskiej ułatwiają domniemania prawne z art. 527 § 3 i 4 oraz z art. 529 k.c. W szczególności jak stanowi art. 527 § 3 k.c. jeżeli skutek czynności prawnej

dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z kolei zgodnie z art. 529 k.c. jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

Wreszcie jak wynika z art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Do zastosowania skargi pauliańskiej wszystkie w/w przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady – zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. obciąża wierzyciela, który zaskarża czynność prawną dłużnika. Odmienne ciężar dowodu rozkłada się przy domniemaniach prawnych. Tu osoba, która chce domniemanie takie wzruszyć musi przeprowadzić dowód przeciwny.

Przekładając powyższe na okoliczności istotnej sprawy w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że obecnie zgodnie z dominującym stanowiskiem orzecznictwa i doktryny dopuszczalne jest wykorzystanie konstrukcji cywilistycznej skargi pauliańskiej do ochrony wierzytelności publicznoprawnych - w tym składek ZUS. Strona powodowa zwróciła się do Sądu z żądaniem uznania umowy darowizny z dnia 04.12.2012r. zawartej przez P. K. i K. D. za bezskuteczną wobec siebie a nadto udowodniła istnienie swojej skonkretyzowanej wierzytelności wobec P. K. podlegającej ochronie w ramach skargi pauliańskiej. P. K. w momencie zawarcia umowy darowizny udziałów w przedmiotowych dla sprawy nieruchomościach, posiadał wiedzę o precyzyjnie ustalonej - zestawionej swojej zaległości z tytułu nie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy czy Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W związku z prowadzeniem działalności gospodarczej P. K. zobowiązany był do rozliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Obowiązek ten wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz. U. 2017 r., poz. 1778 ze zm.), zgodnie z którym składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek. Z dołączonego do akt wydruku zestawienia należności prowadzonego przez ZUS z 30.08.2017 r. wynika, że P. K. nie opłacił należnych składek za okres od listopada 2009 r. do czerwca 2013 r. Wysokość tych należności została wyspecyfikowana we wskazanym zestawieniu na łączną kwotę 249.889,12 zł, z czego należność główna wynosiła 157.300,12 zł a należne ZUS odsetki 92.589,00 zł. Informacje zarejestrowane na koncie płatnika składek stanowią środek dowodowy w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych, nie ma jednak żadnych przeszkód, by takie zestawienie włączone było do materiału dowodowego w niniejszym procesie. Tym bardziej, że pozwana ostatecznie nie zakwestionowała istnienia tych zobowiązań po stronie swojego ojca. Co ważne skonkretyzowana zarówno co do swej podstawy prawnej, jak wysokości wierzytelność z tytułu składek istniała i w dacie dokonywania darowizny, jak i w dacie zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie i wydania w niej wyroku. W tym miejscu wskazać można, iż powód od sierpnia 2011r. wystawiał już tytuły wykonawcze obejmujące powyższe należności oraz wszczął przymusowe dochodzenie ich zapłaty, które w pierwszej fazie postępowania egzekucyjnego okazało się bezskuteczne.

W ocenie Sądu materiał dowodowy sprawy pozwalał na ustalenie, że czynność prawna w postaci umowy darowizny, zawartej 04.12.2012 r. między P. K. a pozwaną K. D., dokonana została z pokrzywdzeniem wierzyciela, to jest strony powodowej. Niewątpliwie bowiem w wyniku jej dokonania P. K. stał się niewypłacalny, a co najmniej niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem tej czynności. Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia niewypłacalności na potrzeby skargi pauliańskiej. Zgodnie jednak z poglądami doktryny i orzecznictwa przyjmuje się, że niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. oznacza taki stan jego majątku, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności

pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi. Nie jest jednak tak, że wierzyciel chcący poszukiwać ochrony w drodze skargi pauliańskiej musi najpierw wszcząć postępowanie egzekucyjne aby stwierdzić jego bezskuteczność. Jak trafnie stwierdził w swoim wyroku z 29.09.2011r. (IV CSK 99/11) Sąd Najwyższy o istnieniu pokrzywdzenia wierzyciela - wobec niewypłacalności dłużnika w konsekwencji zdziałanej przezeń czynności prawnej, można mówić już wtedy gdy porównanie wartości rozporządzonego przez dłużnika mienia i wysokości niespłaconych wierzytelności przysługujących przeciwko dłużnikowi prowadzi do wniosku o niemożności zaspokojenia się powoda chociażby w części. Za niewypłacalnego może być uznany nawet taki dłużnik, którego aktywa majątkowe równoważą zobowiązania, ale są niedostępne dla wierzyciela roszczeń pieniężnych (wyrok S.A. w Warszawie z 05.04.2013r. I.A.Ca 1250/12). Niewypłacalność P. K. została w sprawie wykazana. Powód na podstawie wystawionych w okresie od 30.08.2011r. do 27.11.2012 r. tytułów wykonawczych wszczął i prowadził (choć bez istotnych efektów finansowych) postępowanie egzekucyjne, które w związku ze zbiegiem egzekucji administracyjnej przekazał w dniu 21.05.2013r Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w G.. Bezskuteczne okazało się zajęcie w toku egzekucji udziału 1/16 dłużnika w prawie własności nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej o nr (...) z uwagi na zbieg egzekucji wielu innych wierzycieli w tym banków, a także zajęcie świadczeń rentowych dłużnika, z których uzyskiwane są niewielkie kwoty wystarczające praktycznie na koszty postępowania egzekucyjnego i w minimalnym zakresie na odsetki, podczas gdy zobowiązanie dłużnika w stosunku do powoda wciąż rośnie z uwagi na narastające odsetki. Na ostatniej rozprawie pozwana sama potwierdziła w swoim oświadczeniu, że jej ojciec P. K. nie posiada obecnie żadnego istotnego majątku, w tym żadnych nieruchomości, ruchomości, w szczególności samochodu, oszczędności, z których mogłoby nastąpić zaspokojenie wierzytelności pieniężnych inicjatora procesu. Darowane udziały we własności nieruchomości w Ł. były więc jedynymi istotnymi składnikami majątku P. K., do którego strona powodowa mogła skierować egzekucję swoich wierzytelności. Wyzbycie się tych składników majątkowych w drodze umowy darowizny doprowadziło więc do niewypłacalności dłużnika i tym samym pokrzywdzenia powoda.

Niewątpliwie pozwana wskutek istotnej dla sprawy czynności prawnej uzyskała korzyść majątkową, w postaci udziałów w prawie własności nieruchomości. Nadto P. K. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą miał świadomość ciężących na nim obowiązków związanych z odprowadzaniem składek na ZUS za okresy od listopada 2009r. do czerwca 2013 r. Co więcej skoro już od 21.10.2010 r. otrzymując wezwania do dobrowolnej spłaty zadłużenia a także wystawione w okresie od 30.08.2011 do 27.11.2012 tytuły wykonawcze, nie przystąpił ze swej strony do skutecznego spłacania zadłużenia choćby w ratach, to daje to podstawy do przyjęcia, iż nie był w stanie zrealizować tych zobowiązań i już wówczas był w stanie niewypłacalności. Skoro zatem do 04.12.2012r. a więc przez prawie kolejne 2 lata nie spłacił zadłużenia ani w całości ani w istotnej części, a mimo to zdecydował się darować córce jedyne istotne składniki majątkowe przez siebie posiadane to niewątpliwie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela tj. w celu uniemożliwienia mu zaspokojenia się z tego majątku, a co najmniej taki skutek takiego swojego zachowania zakładał. Nadto w trybie domniemania z art. 527 § 3 k.c. przyjmując należy, że pozwana jako osoba będąca w bliskim z dłużnikiem stosunku – tj. będąca jego córką – wiedziała, że jej ojciec działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Nawet jednak gdyby przyjmując odmiennie, że o tym nie wiedziała i przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć to i tak nie miało by to w sprawie istotnego znaczenia a to w świetle przepisu art. 528 k.p.c. – skoro otrzymała ona korzyść majątkową bezpłatnie.

Podsumowując Sąd stwierdził, że spełnione zostały przesłanki uznania za bezskuteczną czynności prawnej w postaci umowy darowizny przedmiotowych udziałów w nieruchomościach zawartej 04 grudnia 2012 r. między P. K. a K. D. w formie aktu notarialnego nr rep. A 11952/2012.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł w pkt 2 sentencji wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 § 1 i 2 kpc oraz art. 113 §1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Skoro strona pozwana przegrała proces w całości, to należało ją obciążyć całością jego kosztów. Wobec czego Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 12.495 zł (stanowiącą 5% wartości przedmiotu sporu) tytułem wpisu sądowego od pozwu, od uiszczenia którego strona powodowa wobec treści art. 114 ust 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych była zwolniona oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda

kwotę 10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego a to mając na uwadze § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804 z późn. zm.).

/-/ K. Szmytke